

ส่งออกไทยปี' 65
เผชิญแรงกดดัน
จากสงคราม
รัสเซีย-ยูเครน ...
แต่ยังมีโอกาส
เติบโต 3.4%

- มาตรการคว่ำบาตรของสหรัฐฯ กับพันธมิตรและการตอบโต้ของรัสเซียล้วนซ้ำเติมราคาสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลก และอุปทานสินค้าในห่วงโซ่การผลิตที่เกี่ยวข้องกับรัสเซีย ทำให้การส่งออกของไทยตลอดในปี 2565 ยากจะหลีกเลี่ยงปัญหาดังกล่าว นอกจากนี้ วิกฤตรัสเซีย-ยูเครนยังส่งผลให้บรรยากาศเศรษฐกิจทั่วโลกอ่อนแรง
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ปรับประมาณการส่งออกของไทยปี 2565 จากร้อยละ 4.3 มาอยู่ที่ร้อยละ 3.4 (ตามระบบศุลกากร) โดยสินค้าที่ยังมีบทบาทสำคัญขับเคลื่อนการส่งออกล้วนเป็นสินค้าจำเป็นในภาคการผลิตและอาหาร อาทิ เบ็ดพลาสติก เคมีภัณฑ์ ยางพาราและผลิตภัณฑ์ ผลไม้และอาหารทะเล อย่างไรก็ตาม หากการเจรจาระหว่างรัสเซีย-ยูเครนมีข้อตกลงได้เร็วกว่าที่คาดอาจช่วยคลี่คลายแรงกดดันทางเศรษฐกิจผลักดันให้การส่งออกขยับตัวสูงขึ้นขยายตัวร้อยละ 3.7

มาตรการตอบโต้ระหว่างชาติตะวันตกกับรัสเซียส่งผลซ้ำเติมต้นทุนการผลิต
สินค้าในตลาดโลก

การที่สหรัฐฯ และสหภาพยุโรปประกาศห้าม/ลดการนำเข้าพลังงานจากรัสเซียเป็นการตัดช่องทางรายได้ที่สำคัญของรัสเซียทางหนึ่ง รัสเซียจึงใช้มาตรการตอบโต้ด้วยการห้ามส่งออกสินค้าสำคัญ 200 รายการจนถึงสิ้นปี 2565 มีผลกับทุกประเทศยกเว้นกลุ่มประเทศสหภาพเศรษฐกิจยูเรเชีย¹ ประเทศอัคคาเซีย และเซาท์ออสซีเชีย ในเบื้องต้นรายการสินค้าที่เปิดเผยออกมาประกอบด้วยกลุ่มเทคโนโลยี การสื่อสาร เครื่องจักรทางการเกษตร อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เวชภัณฑ์ทางการแพทย์ รถยนต์ รถไฟ คอนเทนเนอร์ กังหัน เครื่องตัดโลหะและหิน เครื่องฉายภาพ คอนโซลและแผงสวิตช์ ผลิตภัณฑ์ไม้/ท่อนซุง สถานการณ์ที่เกิดขึ้นยิ่งซ้ำเติมราคาสินค้าที่เกี่ยวข้องและกดดันปัญหาการขาดแคลนสินค้าเพื่อการผลิตในตลาดโลกตลอดปี 2565

¹ สหภาพเศรษฐกิจยูเรเชีย (Eurasian Economic Union: EAEU) ประกอบด้วยเบลารุส คาซัคสถาน คีร์กีซสถาน อาร์มีเนีย และรัสเซีย

ในบรรดารายการสินค้าที่รัสเซียห้ามส่งออกข้างต้น บางรายการเป็นสินค้าขั้นกลางน้ำ-ชั้นปลายน้ำแม้ว่ายังไม่ใช่หัวใจการผลิตที่สำคัญของภาคอุตสาหกรรม แต่ก็ทำให้การผลิตที่พึ่งพาสินค้าจากรัสเซียอาจสะดุดและมีต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ทั้งนี้ สถานการณ์ความไม่แน่นอนยังมีอยู่สูง หากชาติตะวันตกเพิ่มมาตรการคว่ำบาตรต่อรัสเซียก็มีความเป็นไปได้ที่รัสเซียจะห้ามส่งออกแร่ธาตุสำคัญที่เป็นหัวใจการผลิตในหลายอุตสาหกรรม อาทิ แร่เหล็ก อะลูมิเนียม นิกเกิล และโดยเฉพาะแร่พลาเดียมเป็นแร่สำคัญที่ใช้ในอุตสาหกรรมยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งรัสเซียเป็นผู้ส่งออกอันดับ 1 ของโลก คิดเป็นสัดส่วนถึง 1 ใน 5 ของการส่งออกพลาเดียมโลก จะยิ่งมีผลให้ต้นทุนการผลิตสินค้าเทคโนโลยีทั่วโลกต่างๆ พุ่งสูงขึ้นอีก ทั้งนี้ รัสเซียมีบทบาทสำคัญในการส่งออกสินค้าโภคภัณฑ์และสินค้าขั้นกลางที่จำเป็นต่อภาคการผลิตของโลก อาทิ รัสเซียส่งออกนิกเกิลคิดเป็นร้อยละ 12.9 ของตลาดโลก ส่งออกปุ๋ยคิดเป็นร้อยละ 12.6 ของตลาดโลก พลังงานร้อยละ 8.7 ธัญพืชร้อยละ 7.8 ไม้ร้อยละ 6.1 ซีเมนต์ร้อยละ 4.9 และเหล็กร้อยละ 4.9

อย่างไรก็ดี นับตั้งแต่สงครามรัสเซีย-ยูเครนเริ่มขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ 2565 ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ต่างก็ปรับตัวสูงขึ้นด้วย 2 สาเหตุ 1) อุปทานสินค้าตั้งตัวจากผลพวงมาจากสงคราม และแรงกดดันจากชาติตะวันตกที่ประกาศใช้มาตรการงดส่งออกสินค้าเทคโนโลยี มาตรการห้าม/ลดการซื้อพลังงานจากรัสเซีย ทำให้ราคาสินค้าโภคภัณฑ์และสินค้าขั้นกลางที่เกี่ยวข้องกับรัสเซียต่างเร่งตัวขึ้น โดยจะเห็นได้จากราคาน้ำมันดิบเบรนท์มาอยู่ที่ 133.18 ดอลลาร์/บาร์เรล ณ วันที่ 8 มีนาคม 2565 ทำสถิติสูงสุดในรอบเกือบ 14 ปี 2) ต้นทุนการชำระเงินที่สูงขึ้นจากการเพิ่มมาตรการคว่ำบาตรกับธนาคารขนาดใหญ่ของรัสเซียหลายแห่ง ซึ่งเป็นหนึ่งในการตัดช่องทางเชื่อมต่อทางการเงินกับต่างประเทศ และตามมาด้วยชาติตะวันตกเตรียมตัดช่องทางในการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านระบบ SWIFT อันจะยิ่งทำให้ในการชำระเงินเพื่อซื้อ-ขายสินค้าของรัสเซียกับทั่วโลกมีอุปสรรคอย่างมาก ต้นทุนในการชำระเงินสูงขึ้นจากการต้องเลี่ยงไปทำธุรกรรมทางการเงินด้วยสกุลเงินที่ไม่ใช่ดอลลาร์ฯ

ส่งออกไทยปี 2565 เผชิญแรงกดดันจากสงครามรัสเซีย-ยูเครน

ไทยได้รับผลกระทบโดยตรงจากสงครามรัสเซีย-ยูเครนผ่านการค้าค่อนข้างน้อยเนื่องจากไทยมีมูลค่าการค้าร่วมกับรัสเซียและยูเครนค่อนข้างน้อยเพียง 3,166 ล้านดอลลาร์ฯ คิดเป็นร้อยละ 0.6 ของมูลค่าการค้าทั้งหมดของไทยในปี 2564 โดยแบ่งเป็นการค้ากับรัสเซีย 2,780 ล้านดอลลาร์ฯ และยูเครน 386 ล้านดอลลาร์ฯ ซึ่งไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้ากับทั้งสองประเทศ สินค้าที่ไทยนำเข้าเป็นหลักคือสินค้าพลังงานและปุ๋ย ขณะที่ไทยส่งออกสินค้าอุปโภคบริโภคที่ไทยมีศักยภาพ อาทิ รถยนต์และส่วนประกอบ เครื่องใช้ไฟฟ้า ยางพาราและผลิตภัณฑ์ อาหารทะเล ผลไม้กระป๋อง

ศูนย์วิจัยกสิกรไทยประเมินว่า ด้วยสถานการณ์สงครามที่ยังมีความไม่แน่นอนอยู่อาจส่งผลกระทบต่อการส่งออกของไทยที่ต้องจับตา ดังนี้

1) ความเสี่ยงจากเศรษฐกิจรัสเซียและยูเครนในปีนี้จะเข้าสู่ภาวะถดถอยมากขึ้น บวกกับค่าเงินรูเบิลอ่อนค่าเป็นประวัติการณ์ยิ่งซ้ำเติมความต้องการซื้อสินค้าจากต่างประเทศ ซึ่งเศรษฐกิจทั้งสองประเทศอยู่ในภาวะสงครามจึงยากที่สินค้าไทยจะทำตลาดได้ในปีนี้ โดยเฉพาะการส่งออกไปรัสเซียที่น่าจะหดตัวรุนแรงอันเป็นผลพวงจากการคว่ำบาตรของชาติตะวันตกและอุปสรรคในการชำระเงิน โดยรวมทำให้ไทยสูญเสียโอกาสส่งออกสินค้าไปทั้งสองประเทศรวมเป็นมูลค่าราว 600-800 ล้านดอลลาร์ฯ ในปี 2565 แต่ผลดังกล่าวก็กระทบต่อภาพรวมการส่งออกของไทยค่อนข้างจำกัดคิดเป็นร้อยละ 0.2-0.3 ของการส่งออกทั้งหมดของไทย

2) ความเสี่ยงจากเศรษฐกิจคู่สหรัฐฯ และชาติพันธมิตรชะลอตัวลงจากปัญหาเงินเฟ้อจากอุปทานตึงตัวในกลุ่มสินค้าพลังงาน ธัญพืช และวัตถุดิบสำคัญอื่นๆ โดยเฉพาะสหภาพยุโรปที่พึ่งพาการนำเข้าน้ำมันดิบของรัสเซียถึง 1 ใน 3 นำเข้าก๊าซธรรมชาติถึงร้อยละ 40 ซึ่งการลดการนำเข้าพลังงานจากรัสเซียในด้านหนึ่งก็ส่งผลกระทบต่อเงินเฟ้อในประเทศปรับตัวสูง กำลังซื้อของชาวยุโรปถูกจำกัดมากขึ้น โดยเฉพาะความต้องการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยของไทยคิดเป็น 1 ใน 3 ของการส่งออกไปยุโรป เป็นสินค้ากลุ่มแรกอาจทำตลาดได้จำกัดในปีนี้อาติ รถยนต์และส่วนประกอบ เครื่องปรับอากาศ ผลิตภัณฑ์ยาง รถจักรยานยนต์ และเครื่องประดับ ขณะที่สินค้าจำเป็นอย่างอาหารและปัจจัยการผลิตยังมีโอกาสเติบโต อาทิ ยางพารา เม็ดพลาสติก อาหารทะเล ข้าว ไม้แปรรูป ผลไม้กระป๋อง อาหารสัตว์เลี้ยง

3) การซ้ำเติมปัญหาคอขวดในห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่ปัจจัยการผลิตต้นน้ำ-กลางน้ำที่รัสเซียเป็นผู้ผลิตที่สำคัญของโลกทำให้ประเทศที่มีห่วงโซ่การผลิตเชื่อมโยงกับรัสเซียอาจต้องแบกรับต้นทุนที่สูงขึ้นหรืออาจเผชิญปัญหาขาดแคลนวัตถุดิบได้ โดยไม่เพียงสินค้าโภคภัณฑ์ ธัญพืช ปุ๋ยเคมีที่มีสัญญาณราคาปรับตัวสูงขึ้นเท่านั้น แต่ยังคงต้องจับตามาตรการอื่นที่จะตามมาหลังจากนี้อาจมีผลเกี่ยวพันถึงต้นทุนการนำเข้าสินค้าในทุกกลุ่มตั้งแต่ปัจจัยการผลิตต้นน้ำ-กลางน้ำที่มีรัสเซียอยู่ในห่วงโซ่การผลิตด้วย อาจทำให้การนำเข้าของไทยเร่งตัวสูงขึ้นในปีี้ และมีโอกาสที่ไทยจะขาดดุลการค้ากับต่างประเทศครั้งแรกในรอบ 9 ปี

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาด ส่งออกไทยไปตลาดโลกปี 2565 ขยายตัว 3.4%

ไทยส่งออกไปยัง	ปี 2564 (%)	คาดการณ์ปี 2565
สหรัฐฯ	21.5	3.3
EU (ไม่รวมอังกฤษ)	22.6	1.9
ญี่ปุ่น	9.5	2.7
จีน	24.8	4.8
อาเซียน	10.8	5.0
การส่งออกของไทย	17.1	3.4

หมายเหตุ: ณ เดือนมีนาคม 2565

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์ โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

ศูนย์วิจัยกสิกรไทยปรับประมาณการส่งออกปี 2565 จากร้อยละ 4.3 มาอยู่ที่ร้อยละ 3.4 จากความท้าทายของสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครนที่ทำให้บรรยากาศเศรษฐกิจทั่วโลกชะลอตัวลงกว่าในกรณีที่ไม่มีวิกฤตดังกล่าว โดยคาดว่า แรงขับเคลื่อนการส่งออกล้วนเป็นแรงหนุนของราคาสินค้าในกลุ่มปัจจัยการผลิตที่เกี่ยวข้องกับน้ำมัน สินค้าเกษตร และกำลังซื้อในกลุ่มสินค้าจำเป็นที่ยังเป็นที่ต้องการในตลาดโลก อาทิ เม็ดพลาสติก เคมีภัณฑ์ ยางพาราและผลิตภัณฑ์ ผลไม้และอาหารทะเล โดยการส่งออกไปยังสหภาพยุโรป (ไม่รวมอังกฤษ) เป็นตลาดที่มีอัตราการเติบโตต่ำที่สุดในบรรดาตลาดส่งออกหลักของไทย อย่างไรก็ตาม หากการเจรจาระหว่างรัสเซีย-ยูเครนสามารถมีข้อตกลงได้เร็วกว่าที่คาดอาจช่วยคลี่คลายแรงกดดันทางเศรษฐกิจผลักดันให้การส่งออกขยายตัวสูงขึ้นขยายตัวร้อยละ 3.7 ทั้งนี้ การประมาณการส่งออกดังกล่าวได้คำนึงถึงปัจจัยฐานที่สูงในปีก่อน ค่าระวางเรือที่ยังคงอยู่ในระดับสูง รวมถึงค่าเงินบาทที่มีทิศทางอ่อนค่าแล้ว อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องติดตามการแพร่ระบาดของโควิดในจีนและมาตรการโควิดเป็นศูนย์ที่หากการแพร่ระบาดขยายขอบเขตออกไปในวงกว้างอาจจะเป็นปัจจัยเพิ่มเติมที่มีผลกระทบต่อการส่งออกของไทยในระยะข้างหน้านอกเหนือจากผลกระทบจากวิกฤตรัสเซีย-ยูเครน

Disclaimers รายงานวิจัยนี้จัดทำโดย บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด (KResearch) เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยอาศัยแหล่งข้อมูลสาธารณะ หรือ ข้อมูลที่เชื่อว่ามีความน่าเชื่อถือที่ปรากฏขณะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ KResearch มีอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้ชวน เสนอแนะ ให้คำแนะนำ หรือจูงใจในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยความระมัดระวังและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้ถือเป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงข้อความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ดัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้า เป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)

บริการทุกระดับประทับใจ